

Výzkum: Češi hlavně pomáhají druhým. Politika je příliš nezajímá.

Rozsáhlý výzkum provedený na vzorku 3 876 dotazovaných podrobně mapuje, jakým veřejně prospěšným aktivitám se Češi věnují ve svém volném čase. Ukazuje se, že zatímco 7 % obyvatel je velmi aktivních v mnoha oblastech, více než polovina obyvatel se do veřejně prospěšných aktivit zapojuje velmi málo nebo vůbec.

Výzkum, který uskutečnilo Centrum občanského vzdělávání FHS UK ve spolupráci s Nadací Konrada Adenauera a agenturou TNS Aisa, je v České republice svým zaměřením a rozsahem první svého druhu. Mapuje nejen veřejně prospěšné aktivity, do kterých se Češi zapojují, ale podrobně popisuje také rozdíly mezi různými skupinami české veřejnosti. Výsledky výzkumu mohou být využity jak pro rozvoj občanského vzdělávání, tak pro zapojování širších skupin české veřejnosti do veřejně prospěšných aktivit ze strany veřejné správy a občanských sdružení.

Výzkum občanské angažovanosti ukazuje, že se česká veřejnost zapojuje převážně do nepolitických aktivit. Češi podporují zejména lidi postižené a nemocné (41 %), v náročných životních situacích (35 %) a zasažené pohromou (27 %). Zdarma se také angažují ve volnočasových aktivitách (24 %) nebo se starají o prostředí kolem sebe (22 %).

Naopak jen málo lidí se angažovalo ve prospěch demokracie a lidských práv (8,8 %), práva spolurozhodovat - referenda, veřejné debaty - (7,3 %) nebo pro Evropskou unii (1,8 %).

„Velký problém je také celkově nízká důvěra v základní demokratické instituce. I ti, kteří se hodně angažují, jim věří velmi málo. Z toho plyne dlouhodobě ohrožení demokracie jako takové. Zároveň existuje silný vztah mezi důvěrou v demokratické instituce a angažovaností. Je proto potřeba začít pracovat na tom, aby se u nás zapojení do občanských aktivit zvýšilo,“ vysvětluje spoluautor výzkumu Ondřej Matějka z Centra občanského vzdělávání.

Výzkum občanské angažovanosti popisuje čtyři základní skupiny české veřejnosti:

- Velmi aktivní – 7 %, angažují se v mnoha tématech na všech úrovních,
- Spíše aktivní – 38 %, jsou aktivní v oblasti volného času a sociálních témat nebo se angažují politicky,
- Spíše neaktivní – 46 %, příležitostně na něco finančně přispějí nebo se zapojí manuální prací,
- Pasivní – 10 %, vůbec se neangažují.

„Výrazné rozdíly v angažovanosti těchto čtyř skupin ukazují, že zájmy velkých skupin občanů nemají odpovídající zastoupení ve veřejném životě. Pokud významná část veřejnosti zůstává pasivní, dále to posiluje izolace politických institucí a snadněji se mohou prosazovat okrajová nebo extremistická témata,“ doplňuje Jan Krajhanzl z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, odborný garant výzkumu.

Výsledky výzkumu tvoří zásadní podklad zejména pro vzdělávání. Jako řešení uvedených problémů se totiž nabízí občanské vzdělávání, model osvědčený ve vyspělých demokraciích. Základní opatření obsahuje dokument Sto let české demokracie, který s podporou řady významných vzdělávacích organizací připravilo Centrum občanského vzdělávání FHS UK.

Kampaň „Sto let české demokracie“ obsahuje výzvu k zavedení několika prvních kroků směrem k občanskému vzdělávání po vzoru vyspělých demokratických zemí, kde občanské vzdělávání existuje desítky let. Patří mezi ně podpora učitelů, zavádění školních parlamentů, zapojování škol do komunitního života, ale také překonávání bariér směrem k politice.

Cílovými skupinami mají být zejména ty skupiny obyvatel, které se podle průzkumu angažují málo, ale mají potenciál svoje občanské zapojení rozvíjet. Díky uvedené mapě občanské angažovanosti je možné efektivněji podporovat různé cílové skupiny v jejich zapojení do občanských aktivit.

Kontakt:

Ondřej Matějka

koordinátor výzkumu, Centrum občanského vzdělávání FHS UK

ondrej.matejka79@gmail.com

608 974 856